

Мінаєв П., Шищенко І. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх бакалаврів середньої освіти засобами цифрових технологій. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2024. Том 12, № 5. С. 37-42. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i5-006>.

Minaiev P., Shyshenko I. Rozvytok emotsiinocho intelektu maibutnix bakalavriv serednoi osvity zasobamy tsyfrovyykh tekhnolohii [Development of emotional intelligence of future bachelor of secondary education using digital technologies]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2024. Vol. 12, No 5. S. 37-42. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i5-006>.

УДК 378.147

DOI: 10.31110/2616-650X-vol12i5-006

Павло МІНАЄВ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-5365-5014>

minaevp9595@gmail.com

Інна ШИШЕНКО

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-1026-5315>

shiinna@ukr.net

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Навчальні моделі глибоко трансформуються із розвитком цифровізації. У сучасних реаліях України студенти мають емоціогенний характер діяльності, викликаний високим ступенем відповідальності, стресогенністю, що вимагає ефективної емоційно-вольової регуляції. Тому важливо використовувати цифрові технології у системі професійної підготовки не лише для якісного формування теоретичних знань та практичних умінь, але й для підтримки емоційного здоров'я студентів у сучасних кризових умовах. Наші розробки включають роботу за допомогою цифрових технологій, яка дозволяє студенту опанувати способи розвитку емоційного інтелекту. Це передбачає гальмування неефективних форм емоційної поведінки, оволодіння прийомами саморегуляції та навичками самоконтролю, акцент на довільних способах управління емоціями та експресивного реагування в кризових ситуаціях, поліпшення навичок міжособистісного спілкування. Дослідження впливу цифрових технологій на емоційне здоров'я студентів під час вивчення математичних дисциплін у кризовому та дистанційному навчанні може допомогти розробити стратегії для оптимізації процесу навчання та підтримки емоційного інтелекту студентів. Для цього представлено використання соціальних мереж для набуття навичок командної співпраці, мобільних додатків для аналізу реальних даних навчальних проєктів, інструментів візуалізації та обчислення, веб-платформ для розв'язування прикладних задач, штучний інтелект для наведення контрприкладів, розв'язування задач на ілюстрацію математичних положень, спеціальних програм тестування для оцінювання студентів. Цифрові технології дозволяють у нових кризових умовах створити комфортне середовище, щоб сприяти збереженню емоційного здоров'я та створенню умов безпеки у процесі вивчення фахових дисциплін. Цифрові технології забезпечують швидкий і легкий доступ до освітніх ресурсів, що дозволяє знизити рівень стресу, пов'язаного з отриманням необхідної інформації.

Ключові слова: цифрові технології; емоційний інтелект; заклади вищої освіти; професійна підготовка; майбутні бакалаври середньої освіти.

Pavlo MINAIEV

Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-5365-5014>

minaevp9595@gmail.com

Inna SHYSHENKO

Makarenko Sumy State Pedagogical University, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-1026-5315>

shiinna@ukr.net

DEVELOPMENT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE OF FUTURE BACHELOR OF SECONDARY EDUCATION USING DIGITAL TECHNOLOGIES

Abstract. Educational models are profoundly transformed with the development of digitalization. In the modern realities of Ukraine, students have an emetogenic nature of activity caused by a high degree of responsibility and stressogenicity, which requires effective emotional and voluntary regulation. Therefore, it is essential to use digital technologies in the system of professional training not only for the qualitative formation of theoretical knowledge and practical skills but also to support the emotional health of students in modern crisis conditions. Our developments include work with the help of digital technologies, which allows the student to learn ways to develop emotional intelligence. This involves inhibiting inefficient forms of emotional behavior, mastering self-regulation techniques and self-control skills, emphasizing arbitrary ways of managing emotions and expressive responses in crises, and improving interpersonal communication skills. Investigating the impact of digital technologies on students' emotional health while learning mathematics disciplines in crisis and distance learning can help develop strategies to optimize the learning process and support students' emotional intelligence. For this, the use of social networks for acquiring team cooperation skills, mobile applications for analyzing accurate data of educational projects, visualization, and calculation tools, web platforms for solving applied problems, artificial intelligence for providing counterexamples, and solving problems to illustrate mathematical statements are presented. Special testing programs for evaluating students and other digital means make it possible to create a comfortable environment in new crisis conditions to help maintain emotional health and create safety conditions when studying professional disciplines. Digital technologies provide quick and easy access to educational resources, reducing the stress associated with

obtaining the necessary information. These advancements reassure students and educators, promising a more comfortable and supportive learning environment.

Keywords: digital technologies; emotional intelligence; higher education institutions; professional training; bachelor of secondary education.

Постановка проблеми. Сучасні умови життя та проведення освітньої діяльності в Україні призвели до постановки питань, пов'язаних із соціальним та емоційним здоров'ям учасників освітнього процесу. У сучасному світі самоконтроль, саморегуляція та емпатія стають важливою складовою стабільного та щасливого суспільства. Тому навчальний процес покликаний виховувати емоційну стійкість, сприяти тому, щоб студенти ставали більш свідомими, відповідальними, мотивованими, готовими діяти в різноманітних непередбачуваних ситуаціях, долати стреси та налагоджувати стосунки з іншими членами колективу. Це особливо важливо в сучасних реаліях України, коли діяльність студентів має емоційний характер, зумовлений високим ступенем відповідальності, стресогенністю військових подій навколо них.

Тривалий час у системі професійної підготовки студентів ЗВО домінувала пізнавальна спрямованість, яка характеризується ігноруванням емоцій. Проте оволодіння навчальним матеріалом може викликати різні емоції, від відчуття труднощів до радості від вирішення складних завдань. Розвиток емоційного інтелекту допомагає студентам краще розуміти та ефективно керувати своїми емоціями, сприяє ефективності та ефективності міжособистісної взаємодії у майбутній професійній діяльності, ранній профілактиці власного емоційного здоров'я. Розвинений емоційний інтелект стимулює студентів розглядати проблеми з різних точок зору, переносити набуті навички в практичну діяльність, де критичне мислення та емоційна стійкість можуть бути ключовими факторами. Ці аспекти свідчать про актуальність проблеми розвитку емоційного інтелекту майбутніх бакалаврів середньої освіти у процесі їх професійної підготовки.

Державна політика у сфері розвитку освіти націлює освітні організації на системний підхід до забезпечення якісної підготовки студентів як компетентних користувачів інформаційних пристроїв і технологій, здатних зробити швидкий ривок нашої країни в «цифрове» майбутнє. Крім того, цифрові інновації у професійній підготовці майбутнього фахівця мають бути спрямовані на усвідомлення важливості знань, умінь, методів та формування в них здатності реалізувати свій творчий потенціал у майбутній професійній діяльності. Важливо зазначити, що формування та розвиток емоційного інтелекту студентів, особливо в умовах дистанційної освіти, потребує використання цифрових технологій.

Таким чином, наше дослідження спрямоване на виявлення можливостей цифрових технологій для подолання впливу кризових умов навчання на емоційний стан, збереження емоційного здоров'я студентів у складних кризових умовах, з одного боку, та в умовах дистанційної освіти з іншого.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «емоційний інтелект» вперше ввели П. Селовий і Дж. Мейер у 1990 році. Під емоційним інтелектом вони розуміють набір індивідуальних здібностей або рис, які відповідають за те, наскільки конструктивним або деструктивним буде вплив емоційних феноменів на людину. Поведінка. Українські дослідники визначають емоційний інтелект як динамічне інтегральне психологічне утворення, що визначає успішність міжособистісної взаємодії, адекватну самооцінку, позитивне мислення, а також лідерські здібності, що ґрунтуються на усвідомленні важливості емоцій та вмінні ними керувати [5].

У працях вчених емоційний інтелект згадується в тому ж контексті, що й професійний та особистий успіх. Дж. Готтман і Дж. Деклер активно популяризують емоційний інтелект та його місце у вихованні підростаючого покоління. Вчені зазначають, що виховання емоційного інтелекту – це процес і результат розуміння почуттів дітей, уміння співпереживати, заспокоювати, спрямовувати ці почуття на формування поведінки, а не обмежувати емоційну сферу дитини [1].

Д. Гоулман доводить, що найбільш успішні у своїй діяльності ті люди, які вміло поєднують розум і почуття. Саме люди з високим емоційним інтелектом швидше приймають рішення, ефективніше діють у критичних ситуаціях, краще керують своїми підлеглими, що відповідно сприяє їх кар'єрному зростанню [3]. На думку наукового журналіста і психолога Д. Гоулмана, поняття «емоційний інтелект» містить 5 компонентів.

1. Самосвідомість – це здатність людини правильно розуміти власні емоції та мотивацію, оцінювати свої слабкі та сильні сторони, визначати свою мету та життєві цінності. Це означає наявність когнітивних знань про різні емоційні стани. Це важливо для особистості, коли вона стикається з новою інформацією, спілкується з колегами або змінює оточення.

2. Саморегуляція – це здатність контролювати власні емоції. Коли людина починає краще усвідомлювати значення своїх емоцій у певних ситуаціях, вона дозволяє собі правильно ними керувати.

3. Мотивація – здатність прагнути до мети заради її досягнення.

4. Емпатія – це здатність розуміти емоції оточуючих людей, а також співпереживати іншим людям.

5. Соціальні навички – це вміння будувати стосунки з людьми та спрямовувати їх поведінку в бажане русло.

Зрозуміло, що розвиток емоційного інтелекту у молодого покоління в XXI столітті стає одним із головних завдань системи освіти. Для реалізації цього завдання у процесі професійної підготовки майбутніх бакалаврів середньої освіти важливо володіти певним комплексом теоретичних і практичних знань з проблеми розвитку емоційного інтелекту в освітньому середовищі в умовах стресових ситуацій та дистанційного навчання.

Метою дослідження є виявлення можливостей цифрових технологій для подолання впливу кризових умов навчання на емоційний стан студентів у складних кризових умовах та в умовах дистанційної освіти.

Методи дослідження. Системний аналіз наукової, навчальної та методичної літератури, порівняння та синтез теоретичних положень та узагальнення власного педагогічного досвіду і досвіду колег з інших закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відомо, що емоційний стан активно впливає на процеси мислення. Враховуючи кризові умови, в яких відбувається освітній процес в Україні, ми розглядаємо такі базові емоції, як страх і сум. Страх, перш за все, блокує процеси пам'яті, що впливає на здатність мозку зберігати інформацію, необхідну для виконання певного завдання. Через емоцію страху або смутку блокується пошук необхідних властивостей або даних, необхідних для вирішення проблеми. Студенти, які перебувають у такому стані, часто кажуть: «Я заплутався» або «Я не можу згадати цю властивість». Звичайно, це шкодить здатності вивчати важливі розділи фахових дисциплін, і важливо позбутися цієї емоції, яка є важливою для раціонального мислення. Для цього в освітньому процесі ми виділяємо потрібну структуру: думку, супутню їй емоцію та спонукання до діяльності. Якщо ми прагнемо змінити емоцію студента, ми повинні визначити та змінити думку, яка призводить до цієї емоції, а також мотиви діяльності. Саме мислення визначає стратегії поведінки в різних ситуаціях і визначає відповідну емоційну підтримку.

Для цього виділяємо емоційні потреби різних груп студентів у процесі професійної підготовки. Дослідження рівня емоційного інтелекту студентів під час занять показало, що лише невеликий відсоток студентів (5,6%) має високий рівень емоційного інтелекту, а більше третини (43%) – низький, що визначався за даними самооцінки студентами за методикою Н. Холла. Виявлено, що більшість студентів не розуміють емоцій за зовнішніми проявами та відчують значні труднощі в управлінні власними емоціями, дуже песимістично оцінюють власні можливості впливати на емоційні стани та змінювати їх. Найбільш проблемними складовими власного емоційного інтелекту студенти визнали вміння, а точніше невміння керувати власними емоціями, невміння здійснювати емоційну саморегуляцію [7]. Тому ми виділяємо дві групи студентів за рівнем емоційного інтелекту: «студенти, поглинені емоціями» (низький та середній рівень за тестом Холла) та «самосвідомі студенти» (високий рівень за тестом Холла).

Студенти першої групи часто відчують, що їх поглинають емоції, і тому вони не можуть протистояти цьому, тому що почуття беруть контроль над собою. Таких студентів не можна назвати емоційно стійкими, і вони не зовсім усвідомлюють свої почуття, тому часто розчиняються в них замість того, щоб рухатися вперед. Вони майже не намагаються боротися зі своїм поганим настроєм. Їм важливо відчувати себе захищеними, відчувати, що тобі довіряють, співчують, підтримують і розуміють. Студенти другої групи усвідомлюють настрої, що виникають у них, і бачать цілісну картину свого емоційного стану. Чітке розуміння емоцій також підсилює інші характерні риси їхньої особистості: вони автономні та добре розуміють межі особистого простору; мають хороше психологічне здоров'я; вони дивляться на життя з позитивом. У той же час самосвідомість допомагає їм керувати своїми емоціями. Усвідомлення своїх емоцій дозволяє спостерігати за цими процесами на відстані, тобто самоусвідомлення допомагає уявити свої можливі дії під впливом конкретних емоцій. Це узгоджується з дослідженнями, які виявляють взаємозв'язок між емоційним інтелектом і стресом, а також між емоційним інтелектом і соціальною тривожністю [6; 11].

У складних, емоційно напружених ситуаціях на заняттях допомагає розуміння особливостей власної сфери емоцій, уміння здійснювати емоційний обмін під час спілкування. Вибір викладачем напрямів і завдань для самостійної роботи, гнучка система організації навчального процесу з урахуванням нахилів студентів, можливість самореалізуватися в обраній діяльності є головною умовою формування емоційної стійкості та стресостійкості. І саме цифрові технології дають змогу врахувати ці особливості різних груп студентів.

Емоційний інтелект спрямований на наявність певних якостей, формуванню та розвитку яких сприяють певні стратегії діяльності. Головна з них – відкритість до нового досвіду. Педагогічною стратегією на заняттях, що забезпечує формування такої риси, є постійне розширення рольового простору кожного студента. Важливо залучати студентів до різних комфортних для них видів діяльності. Це створює можливості для творчої самореалізації та накопичення досвіду соціальних

відносин. Для його формування необхідно постійно створювати ситуації вибору для студентів у навчальній діяльності. Ситуація вибору стимулює пізнавальний інтерес, почуття відповідальності та власної гідності. Важливим чинником, що впливає на успішність навчальної діяльності студента, є формування адекватної позитивної самооцінки або, іншими словами, позитивного мислення [4; 8].

Володіння цифровими технологіями дозволяє викладачу індивідуалізувати процес моделювання траєкторії розвитку емоційного інтелекту студентів на різних етапах навчання (від вивчення нового матеріалу до контролю індивідуальних результатів), про що йдеться у дослідженні [9; 10]. Це дасть змогу певною мірою подолати обмеженість лекційно-практичної системи з єдиним планом і набором навчально-методичних комплектів для кожного. Цифровізація освіти включає створення відкритого інформаційного простору та інформаційно насиченого освітнього середовища, активний розвиток і застосування в освітній практиці цифрових технологій, нових форм і методів навчання тощо. Це складний і тривалий процес, який має як переваги, так і недоліки, але завжди спрямована на підвищення якості та ефективності освіти на всіх рівнях.

Серед наших розробок – робота за допомогою цифрових технологій на заняттях з математичного аналізу, що дозволяє студентам навчитися розвивати емоційний інтелект. Це гальмування неефективних форм емоційної поведінки, оволодіння технікою саморегуляції та навичок самоконтролю, акцент на довільних способах управління емоціями та експресивного реагування в кризових ситуаціях, вдосконалення навичок міжособистісного спілкування. З цією метою використання соціальних мереж для набуття навичок командної співпраці, мобільних додатків для аналізу реальних даних освітніх проєктів, засобів візуалізації та розрахунків, веб-платформ для вирішення прикладних задач, штучного інтелекту для надання контрприкладів, розв'язування задач для ілюстрації математичних положень, представлені спеціальні тестові програми для оцінювання студентів.

Особливу увагу рекомендуємо звернути на планування роботи в системі Moodle для студентів І групи «Поглинені емоціями». Спочатку студент знайомиться зі змістом навчального курсу, текстами лекцій та завданнями для практичних занять з презентаціями, різноманітними методичними матеріалами. У системі Moodle студент може надати результати виконання завдань, пройти тестування, контролювати рівень своїх навчальних досягнень. Цим студентам ми даємо завдання визначити пріоритетність вивчення курсу за допомогою технологій тайм-менеджменту ABC-analysis: біля кожного завдання ставимо літеру А, Б, С..., де А – завдання, яке необхідно виконати. перший, Б – другий і т.д., і зафіксувати виконання плану за допомогою персонального органайзера Google Calendar. Це дозволяє підтримувати стабільний ритм роботи і не втрачати робочий темп, а також знижує ризики виникнення стресових ситуацій через форс-мажорні обставини.

Одним із засобів боротьби зі стресом є зниження робочого навантаження. Проте в умовах значного скорочення аудиторних годин виникає необхідність ефективного використання лекційного часу, тому вважаємо за доцільне при складанні робочих програм математичних дисциплін поділити навчальний матеріал лекцій на дві частини: буде викладатися безпосередньо на лекції, а той, який може бути опрацьований студентами самостійно до або після лекції. У сучасних умовах лекції та практичні заняття з математичного аналізу проводяться переважно у формі відеоконференцій з використанням можливостей програм Zoom або Google Meet. Подання лекційного матеріалу у вигляді презентації чи інтерактивної сторінки має свої переваги для підвищення емоційної складової. Стислість і структурованість такої форми дозволяють підкреслити ключові моменти лекції, що полегшує орієнтацію студентів у поточній темі та взаємозв'язку різних понять. Сучасні студенти звикли до використання цифрових технологій, тому використання електронних ресурсів може позитивно вплинути на їх емоційний стан та участь у навчальному процесі. Це дає можливість створити систему відеолекцій для підтримки навчального курсу. Відповідно, під час розподілу змісту лекційного матеріалу, при створенні чи вдосконаленні робочої програми, ми визначаємо систему відеолекцій, до якої студенти, зокрема, мають доступ через Інтернет. Так, при вивченні окремих тем основні означення, формулювання властивостей і правил, наведення прикладів доцільно проводити на аудиторних заняттях, а доведення сформульованих тверджень і розв'язування задач вищого рівня складності пропонувати на відеолекціях. Цей розподіл дозволяє опановувати матеріал на 20% повільніше. А фізичне уповільнення дає мозку можливість подумати та знайти способи впоратися зі стресом і труднощами.

Ефективним є і використання таких методів навчання, як заохочення та зворотний зв'язок; надання можливості студентам продемонструвати свої знання та вміння різними способами; підтримка самостійного та критичного мислення студентів; створення атмосфери діалогу та зацікавленості; створення месенджера «викликів» у навчанні та прояв індивідуальної уваги до кожного студента [2].

Ефективним інструментом розвитку емоційного інтелекту учнів під час навчання математичних дисциплін є онлайн-тести. Вони сприяють зниженню рівня стресу та підвищенню

самооцінки, оскільки надають можливість вибору індивідуальних параметрів тестів, розгорнутих пояснень відповідей та підказок. Тестові завдання можуть включати ситуації з реального життя, спрямовані на розуміння та обробку емоційно насиченої інформації. Тестування, яке проводиться в умовах змагання або в обмеженому часі, допомагає розвинути навички стійкості до стресу. Додавання інтерактивних елементів, таких як візуальні ресурси, анімація та ігрові компоненти, робить онлайн-тести більш привабливими та цікавими. А обговорення тестових відповідей сприяє розвитку комунікативних навичок та взаєморозуміння між студентами та викладачами.

Для розвитку емоційного інтелекту на заняттях з математичних дисциплін важливо сформувати таку здатність, як гнучкість до нових і непередбачуваних ситуацій. Для цього ми пропонуємо студентам вільно використовувати будь-які інструменти візуалізації та розрахунків, спеціальні програми або штучний інтелект на вибір студента при розв'язуванні задач. При цьому студент, який переконався у своїй спроможності виконати нове поставлене перед ним завдання, засвоює новий матеріал набагато швидше і продуктивніше, ніж той, хто зневірився у своїх силах.

Звісно, наведені шляхи залучення цифрових технологій до створення комфортного освітнього середовища в нових кризових умовах не вичерпуються. Щоб сприяти збереженню емоційного здоров'я та створенню умов безпеки в процесі професійної підготовки майбутніх бакалаврів середньої освіти, слід продовжувати пошук. Проте, як показують результати дослідження, реалізовані способи діяльності дозволяють студенту оволодіти методами розвитку емоційного інтелекту.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Основними показниками високого емоційного інтелекту є вміння вносити корективи у власні емоції та емоції оточуючих; мистецтво знаходити та підтримувати спілкування та співпрацю; вміння відстоювати особисту думку та поважати кордони людей; гнучкість до нових і непередбачуваних ситуацій; стабільний емоційний фон. Використання цифрових технологій дозволяє викладачу фахових дисциплін персоналізувати моделювання освітньої траєкторії кожного студента та впливати на різні етапи навчання від вивчення нового матеріалу до моніторингу індивідуальної успішності на розвиток емоційного інтелекту кожного студента. Ця проблема набуває особливої актуальності в сучасних реаліях України, коли внаслідок високої відповідальності та напруги студенти стають емоційними, що потребує ефективної емоційно-вольової регуляції.

Дослідження впливу цифрових технологій на емоційне здоров'я студентів під час вивчення математичних дисциплін у кризовому та дистанційному навчанні може допомогти розробити стратегії для оптимізації процесу навчання та підтримки емоційного інтелекту студентів. Цифрові технології забезпечують швидкий і легкий доступ до освітніх ресурсів, що дозволяє знизити рівень стресу, пов'язаного з отриманням необхідної інформації. Використання інтерактивних онлайн-інструментів може зробити навчання цікавішим і привернути увагу студентів, сприяючи позитивним емоціям. Використання цифрових платформ для спілкування та співпраці може допомогти подолати відчуття соціальної ізоляції, яке може виникнути в середовищі дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Борисенко К. Сутність поняття «емоційний інтелект» у психологопедагогічній літературі. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1(1). С. 83–90.
2. Василівський І. П. Виховання емоційного інтелекту учнів середнього шкільного віку : дис... доктора філософії 011 – освітні, педагогічні науки. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2021. 361 с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер з англ. С.-Л. Гумецької. Харків : Віват, 2020. 512 с.
4. Котик Т., Кежковська І. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів як обов'язковий освітній результат Нової української школи. *Освітні обрії*. 2020. № 2. С. 20–26.
5. Чебикін О. Емоційний інтелект, його пізнавально-мисленнєві ознаки та функції. *Наука і освіта*. 2020. № 1. С. 19–28.
6. Cejudo J., Rodrigo-Ruiz D., López-Delgado M.L., Losada L. Emotional intelligence and its relationship with levels of social anxiety and stress in adolescents. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2018. № 15. Pp. 1073. doi: 10.3390/ijerph15061073
7. Diagnostics of "emotional intelligence" (N. Hall). Table book of a practical psychologist. Psychologist's work with adults. URL: https://stud.com.ua/17625/psihologiya/diagnostika_emotsiynogo_intelektu_holl
8. Georgiou E. The multidimensional self and its interplay with emotion processing across the life span. Open Access Repository of the Universität Ulm. Dissertation. 2019. doi: 10.18725/OPARU-17573.
9. Kamei A., Harriott W. Social emotional learning in virtual settings: Intervention strategies. *International Electronic Journal of Elementary Education*. 2020. № 13. Pp. 365–71. <https://www.iejee.com/index.php/IEJEE/article/view/1487/517>
10. Maoulida H., Madhukar M., Celume M.-P. A Case Study of 21st Century Cognitive, Social and Emotional Competencies Using Online-Learning. *J. Intell.* 2023. № 11. Pp. 116. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11060116>
11. Sánchez-Álvarez N., Extremera N., Fernández-Berrocá P. The relation between emotional intelligence and subjective well-being: A meta-analytic investigation. *J. Posit. Psychol.* 2016. № 11. Pp. 276–285. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1058968>

References

1. Borysenko K. Sutnist poniattia «emotsiynyi intelekt» u psykholohopedahohichnii literaturi. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedahohichni nauky*. 2021. № 1(1). S. 83–90.
2. Vasylyvskiy I. P. Vykhovannia emotsiinoho intelektu uchniv serednoho shkilnoho viku : dys... doktora filosofii 011 – osviti, pedahohichni nauky. Kyiv : Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy, 2021. 361 s.
3. Houlman D. Emotsiynyi intelekt / per z anhl. S.-L. Humetskoi. Kharkiv : Vivat, 2020. 512 s.
4. Kotyk T., Kiezhkovska I. Rozvytok emotsiinoho intelektu molodshykh shkolariv yak oboviazkovyi osvittii rezultat Novoi ukrainskoi shkoly. *Osvitni obrii*. 2020. № 2. S. 20–26.
5. Chebykin O. Emotsiynyi intelekt, yoho piznavalno-myslennievi oznaky ta funktsii. *Nauka i osvita*. 2020. № 1. S. 19–28.
6. Cejudo J., Rodrigo-Ruiz D., López-Delgado M.L., Losada L. Emotional intelligence and its relationship with levels of social anxiety and stress in adolescents. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2018. № 15. Rr. 1073. doi: 10.3390/ijerph15061073
7. Diagnostics of "emotional intelligence" (N. Hall). Table book of a practical psychologist. Psychologists work with adults. URL: https://stud.com.ua/17625/psihologiya/diagnostika_emotsiynogo_intelektu_holl
8. Georgiou E. The multidimensional self and its interplay with emotion processing across the life span. Open Access Repositorium der Universität Ulm. Dissertation. 2019. doi: 10.18725/OPARU-17573.
9. Kamei A., Harriott W. Social emotional learning in virtual settings: Intervention strategies. *International Electronic Journal of Elementary Education*. 2020. № 13. Rr. 365–71. <https://www.iejee.com/index.php/IEJEE/article/view/1487/517>
10. Maoulida H., Madhukar M., Celume M.-P. A Case Study of 21st Century Cognitive, Social and Emotional Competencies Using Online-Learning. *J. Intell.* 2023. № 11. Rr. 116. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11060116>
11. Sánchez-Álvarez N., Extremera N., Fernández-Berrocal P. The relation between emotional intelligence and subjective well-being: A meta-analytic investigation. *J. Posit. Psychol.* 2016. № 11. Rr. 276–285. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1058968>